

ฉบับที่ 3 เดือนพฤษภาคม 2551

จากคอลัมน์ วิถีเสี่ยง จดหมายข่าวรายเดือนประจำเดือนพฤษภาคม 2551
ผลิตโดย สำนักงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ

วันนี้คนไทย “คอทองแดง” ขนาดไหน?

เคยเป็นข่าวโด่งดังไปทั่วว่าคนไทยติดอันดับ “ดื่มหนัก” 5 อันดับแรกของโลก

ผลการตรวจสอบภาวะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 3 (พ.ศ.2546-2547)
ซึ่งเป็นข้อมูลการสำรวจแบบเจาะลึกครั้งล่าสุด ช่วยสะท้อนภาพในรายละเอียดให้เห็นชัดเจนมากขึ้นว่า **คนดื่มหนัก**
ที่ว่าเป็นใคร อยู่ที่ไหน

คนกลุ่มไหน “ดื่ม” หนัก

คนไทยวัย 15 ปีขึ้นไป ผู้ชาย 7 จาก 10 คน ดื่มสุรา ประชากรกลุ่มนี้ ร้อยละ 16.6 เป็นกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับที่อันตรายถึงอันตรายมาก และในช่วงวัย 15-29 ปี พบว่าเป็นกลุ่มที่มีการดื่มอย่างอันตรายสูงกว่าผู้ชายช่วงวัยอื่น ๆ โดยมีถึง ร้อยละ 21.7 หรือประมาณ 1 ใน 5 ของผู้ชายในช่วงวัยดังกล่าวที่ดื่มเครื่องดื่มที่ผสมปริมาณแอลกอฮอล์เฉลี่ย 40-60 กรัมต่อวัน

ขณะที่ผู้หญิงไทยมีอัตราผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประมาณ 1 ใน 3 หรือ ร้อยละ 35 ส่วนกลุ่มที่ดื่มหนักถึงขั้นอันตรายถึงอันตรายมาก (ดื่มเครื่องดื่มที่ผสมปริมาณแอลกอฮอล์เฉลี่ย 20 – 40 กรัมต่อวัน) พบ ร้อยละ 2.1

ตารางที่ 1 แสดงระดับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนไทยเพศและวัยต่าง ๆ

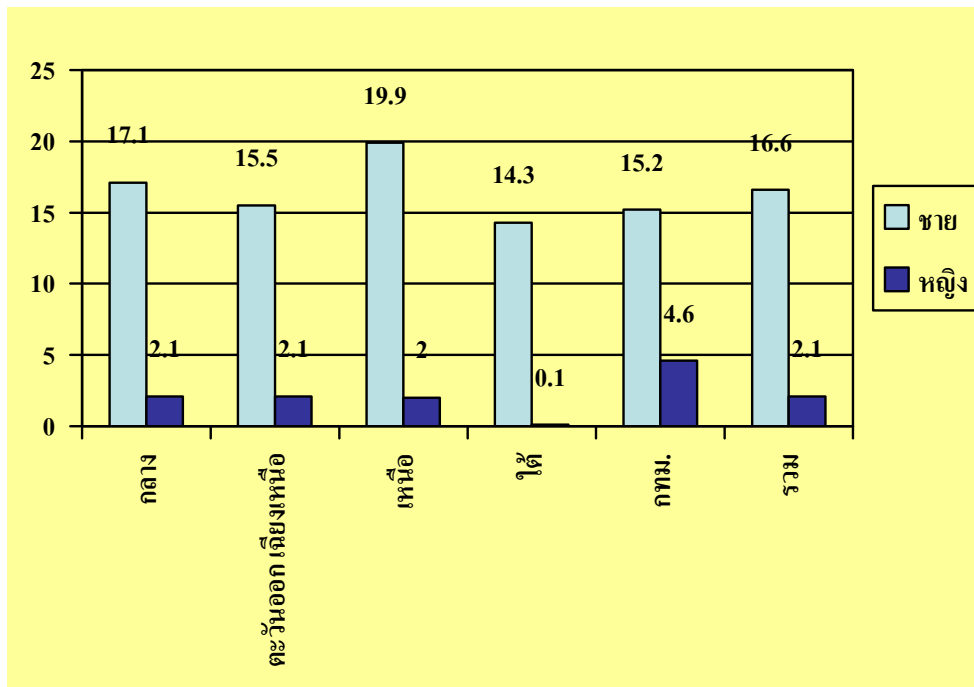
ระดับของการดื่ม	อายุ (ปี)						
	15-29	30-44	45-59	60-69	70-79	80+	ทุกอายุ
เพศชาย (N=18,897)							
-ไม่ดื่ม (Abstainer)	21.7	20.4	29.5	49.2	63.7	78.0	27.4
-ดื่มอย่างมีสติ (Responsible)	54.3	57.9	55.5	43.0	31.2	18.4	53.4
-ดื่มอย่างอันตราย (Harmful)	6.1	6.9	4.3	2.0	1.0	0.9	5.4
-ดื่มอย่างอันตรายมาก (Hazardous)	15.4	12.2	8.3	3.2	1.4	0.1	11.2
ดื่มแต่ไม่ทราบปริมาณ	2.5	2.7	2.4	2.6	2.8	2.6	2.6
เพศหญิง (N=20,313)							
-ไม่ดื่ม (Abstainer)	64.2	56.7	65.3	81.1	87.4	90.0	64.9
-ดื่มอย่างมีสติ (Responsible)	30.6	37.8	29.4	16.0	10.5	8.8	30.2
-ดื่มอย่างอันตราย (Harmful)	0.7	1.0	1.2	0.5	0.4	0.3	0.9
-ดื่มอย่างอันตรายมาก (Hazardous)	1.9	1.2	1.0	0.4	0.3	0.3	1.2
ดื่มแต่ไม่ทราบปริมาณ	2.7	3.3	3.0	1.9	1.4	0.6	2.8

คนที่ไหนเมาหน้าห่วย

เมื่อมองในเรื่องของพื้นที่ พบว่า ผู้ชายในภาคเหนือมีผู้ที่ดื่มอย่างอันตรายชุกกว่าภาคอื่น รองลงมาคือผู้ชายในภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

สำหรับผู้หญิง พบผลแตกต่างกัน โดยผู้หญิงวัย 15 ปีขึ้นไปในกรุงเทพฯ มีอัตราผู้ที่ดื่มในระดับอันตรายสูงสุด และนำภาคอื่น ๆ แบบทิ้งห่างถึงเกือบ 2 เท่า

ตารางที่ 2 แสดงสถานการณ์การดื่มระดับ “อันตราย” ในภาคต่าง ๆ

สาวลึกลับประสบการณ์ “ดื่มหนัก”

เมื่อเจาะข้อมูลในกลุ่มผู้ที่มีประสบการณ์ดื่มหนัก พบว่า ผู้ชายไทยวัย 15 ปีขึ้นไป มีการดื่มอย่างหนักในครั้งเดียว (binge drinking) ถึง 12 ครั้งต่อปี หรือเฉลี่ยเดือนละครั้ง ขณะที่ผู้หญิงตามมาห่าง ๆ คือประมาณ 3 ครั้งต่อปี

กลุ่มที่นิยมดื่มหนักคือกลุ่มผู้ที่มีอายุน้อย โดยผู้ชายวัย 15-29 ปี ระบุว่ามีการดื่มหนักถึง ร้อยละ 70 และในรอบหนึ่งปีมีการดื่มหนักในครั้งเดียวถึง 40 ครั้ง หรือมากกว่า 3 ครั้งในแต่ละเดือน

ส่วนผู้หญิงก็พบความชุกสูงสุดของการดื่มหนักในช่วงวัยเดียวกันแต่มีสัดส่วนน้อยกว่า คือ ร้อยละ 24 และพบว่ามี ความชุกน้อยลงไปเรื่อย ๆ ตามวัย อย่างไรก็ตาม ในการสำรวจครั้งนี้พบ “แม่เฒ่า” วัยเลย 80 ปี 3 ราย ที่ดื่มหนักถึง 92 ครั้งในรอบหนึ่งปี!!!

ฉบับที่ 3 เดือนพฤษภาคม 2551

เครื่องตีมยอดฮิต

ถามถึงเครื่องตีมแอลกอฮอล์ที่คนไทยโปรดปราน อันดับหนึ่งได้แก่ เบียร์ ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบของทั้งผู้ชาย และผู้หญิง รองลงมา สำหรับผู้ชายคือ วิสกี้ และเหล้าโรง 40 ดีกรี ส่วนผู้หญิง นิยมตีมวิสกี้ ไวน์คูลเลอร์ หรือเหล้าผสมน้ำผลไม้

แม้แนวโน้มจากการสำรวจในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า คนไทยลดอัตราการตีมหนักหรือตีมระดับอันตรายลงตามวัย เมื่ออายุผ่านสู่อายุ 3 แต่อัตรา “หนักตีม” ในสังคมของเรานั้นยังถือว่ามียอดมากมาย

และที่น่าเสียดายคือคนหนุ่มคนสาวที่กำลังอยู่ในวัยแข็งแรงสดใส เลือกวิถีบันเทิงหน่วงในการก้าวทะยานไปข้างหน้าด้วยการเป็น “หนักตีม”

บอกกล่าว...

จดหมายข่าว “ต้นคิด” ต้นไม้แห่งความคิด ที่ปมเพาะมาจากความรู้และข้อมูลด้านสุขภาพ โดยส่วนหนึ่งเป็นผลผลิตจากการทำงานของแผนงานพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพ ซึ่งอยู่ภายใต้ สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เพื่อผลักดันและสนับสนุนการพัฒนาระบบข้อมูลข่าวสารสุขภาพของประเทศ รวมทั้งการนำข้อมูลข่าวสารที่มีอยู่มาสื่อสารสู่สาธารณะ และใ้ประโยชน์ในการพัฒนาระบบสุขภาพของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และอีกส่วนหนึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ด้านสุขภาพจากแหล่งความรู้ต่างๆ เพื่อนำเสนอภาพสะท้อนทางสุขภาพ อันจะนำไปสู่การสร้างความคิดและความตระหนักรู้ของคนในสังคม โดยเน้นไปที่การสร้างบทสรุปเชิงความรู้ที่สามารถต่อยอดได้ รวมถึงการประยุกต์ใช้ความรู้ในระดับประชาชนทั่วไป และการเฝ้าระวังข้อมูลเพื่อกำหนดนโยบายสาธารณะ มากกว่าการพิสูจน์ความถูกต้องของข้อมูลสถิติ

ดูข้อมูลทั้งหมดได้ใน www.hiso.or.th

สมัครสมาชิก หรือติดต่อ “ต้นคิด”
 ตู้ ปณ.2 ปณฝ.ประดิพัทธ์ 10404
 โทรศัพท์: 02-668-2854 โทรสาร: 02-241-0171
 อีเมลล์ : info@tonkit.org เว็บไซต์ www.tonkit.org

วันนี้คนไทย “คอตองแดง” ขนาดไหน?

เคยเป็นข่าวโด่งดังไปทั่วว่าคนไทยติดอันดับ “ดื่มหนัก” 5 อันดับแรกของโลก

ผลการตรวจสอบภาวะสุขภาพอนามัยของประชาชนไทย โดยการตรวจร่างกาย ครั้งที่ 3 (พ.ศ.2546-2547) ซึ่งเป็นข้อมูลการสำรวจแบบเจาะลึกครั้งล่าสุด ช่วยสะท้อนภาพในรายละเอียดให้เห็นชัดเจนมากขึ้นว่า คนดื่มหนักที่ว่าคือใคร อยู่ที่ไหน

คนกลุ่มไหน “ดื่ม” หนัก

คนไทยวัย 15 ปีขึ้นไป ผู้ชาย 7 จาก 10 คน ดื่มสุรา ประชากรกลุ่มนี้ ร้อยละ 16.6 เป็นกลุ่มที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับที่อันตรายถึงอันตรายมาก และในช่วงวัย 15-29 ปี พบว่าเป็นกลุ่มที่มีการดื่มอย่างอันตรายสูงกว่าผู้ชายช่วงวัยอื่น ๆ โดยมีถึง ร้อยละ 21.7 หรือประมาณ 1 ใน 5 ของผู้ชายในช่วงวัยดังกล่าวที่ดื่มเครื่องดื่มที่ผสมปริมาณแอลกอฮอล์เฉลี่ย 40-60 กรัมต่อวัน

ขณะที่ผู้หญิงไทยมีอัตราผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประมาณ 1 ใน 3 หรือ ร้อยละ 35 ส่วนกลุ่มที่ดื่มหนักถึงขั้นอันตรายถึงอันตรายมาก (ดื่มเครื่องดื่มที่ผสมปริมาณแอลกอฮอล์เฉลี่ย 20 – 40 กรัมต่อวัน) พบ ร้อยละ 2.1

ตารางที่ 1 แสดงระดับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของคนไทยเพศและวัยต่าง ๆ

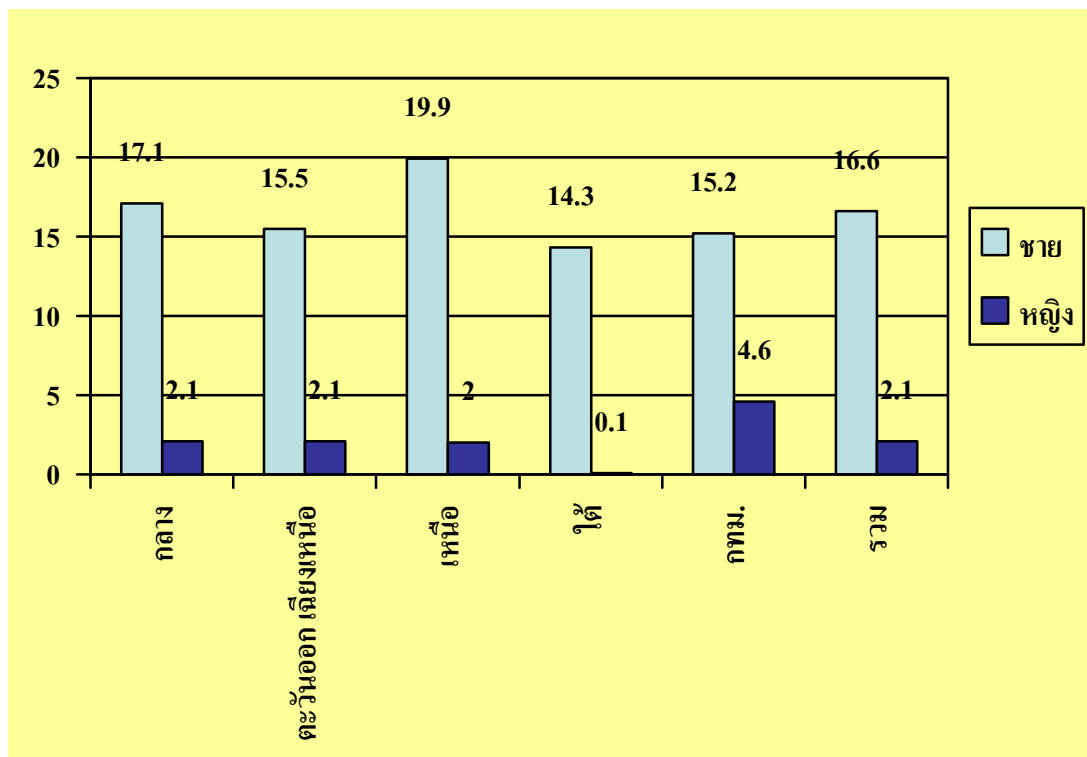
ระดับของการดื่ม	อายุ (ปี)						
	15-29	30-44	45-59	60-69	70-79	80+	ทุกอายุ
เพศชาย (N=18,897)							
-ไม่ดื่ม (Abstainer)	21.7	20.4	29.5	49.2	63.7	78.0	27.4
-ดื่มอย่างมีสติ (Responsible)	54.3	57.9	55.5	43.0	31.2	18.4	53.4
-ดื่มอย่างอันตราย (Harmful)	6.1	6.9	4.3	2.0	1.0	0.9	5.4
-ดื่มอย่างอันตรายมาก (Hazardous)	15.4	12.2	8.3	3.2	1.4	0.1	11.2
ดื่มแต่ไม่ทราบปริมาณ	2.5	2.7	2.4	2.6	2.8	2.6	2.6
เพศหญิง (N=20,313)							
-ไม่ดื่ม (Abstainer)	64.2	56.7	65.3	81.1	87.4	90.0	64.9
-ดื่มอย่างมีสติ (Responsible)	30.6	37.8	29.4	16.0	10.5	8.8	30.2
-ดื่มอย่างอันตราย (Harmful)	0.7	1.0	1.2	0.5	0.4	0.3	0.9
-ดื่มอย่างอันตรายมาก (Hazardous)	1.9	1.2	1.0	0.4	0.3	0.3	1.2
ดื่มแต่ไม่ทราบปริมาณ	2.7	3.3	3.0	1.9	1.4	0.6	2.8

คนที่ไหนเมาน่าห่วง

เมื่อมองในเรื่องของพื้นที่ พบว่า ผู้ชายในภาคเหนือมีผู้ที่ดื่มอย่างอันตรายชุกกว่าภาคอื่น รองลงมาคือ ผู้ชายในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้

สำหรับผู้หญิง พบผลแตกต่างกัน โดยผู้หญิงวัย 15 ปีขึ้นไปในกรุงเทพฯ มีอัตราผู้ดื่มในระดับอันตรายสูงสุด และนำภาคอื่น ๆ แบบทิ้งห่างถึงเกือบ 2 เท่า

ตารางที่ 2 แสดงสถานการณ์การดื่มระดับ “อันตราย” ในภาคต่าง ๆ

สาวลึกลับประสพการณ์ “ดื่มหนัก”

เมื่อเจาะข้อมูลในกลุ่มผู้ที่มีประสบการณ์ดื่มหนัก พบว่า ผู้ชายไทยวัย 15 ปีขึ้นไป มีการดื่มอย่างหนักในครั้งเดียว (binge drinking) ถึง 12 ครั้งต่อปี หรือเฉลี่ยเดือนละครั้ง ขณะที่ผู้หญิงตามมาห่าง ๆ คือ ประมาณ 3 ครั้งต่อปี

กลุ่มที่นิยมดื่มหนักคือกลุ่มผู้ที่มีอายุน้อย โดยผู้ชายวัย 15-29 ปี ระบุว่า มีประสบการณ์ดื่มหนักถึง ร้อยละ 70 และในรอบหนึ่งปีมีการดื่มหนักในครั้งเดียวถึง 40 ครั้ง หรือมากกว่า 3 ครั้งในแต่ละเดือน

ส่วนผู้หญิงก็พบความชุกสูงสุดของการดื่มหนักในช่วงวัยเดียวกันแต่มีสัดส่วนน้อยกว่า คือ ร้อยละ 24 และพบว่ามีความชุกน้อยลงไปเรื่อย ๆ ตามวัย อย่างไรก็ตาม ในการสำรวจครั้งนี้พบ “แม่เฒ่า” วัยเลย 80 ปี 3 ราย ที่ดื่มหนักถึง 92 ครั้งในรอบหนึ่งปี!!!

เครื่องตีมยอฮิต

ถามถึงเครื่องตีมแอลกอฮอล์ที่คนไทยโปรดปราน อันดับหนึ่งได้แก่ เบียร์ ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบของทั้งผู้ชายและผู้หญิง รองลงมา สำหรับผู้ชายคือ วิสกี้ และเหล้าโรง 40 ดีกรี ส่วนผู้หญิง นิยมดื่มวิสกี้ ไวน์คูลเลอร์ หรือ เหล้าผสมน้ำผลไม้

แม้แนวโน้มจากการสำรวจในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า คนไทยลดอัตราการดื่มหนักหรือดื่มระดับอันตรายลงตามวัย เมื่ออายุผ่านสู่อายุ 3 แต่อัตรา “นักดื่ม” ในสังคมของเรานั้นยังถือว่ามียู่มากมาย

และที่น่าเสียดายคือคนหนุ่มคนสาวที่กำลังอยู่ในวัยแข็งแรงสดใส เลือกวิถีบันเทิงบนพวงใน การก้าวทะยานไปข้างหน้าด้วยการเป็น “นักดื่ม”

ข้อมูลเพิ่มเติม ติดต่อ กิติมาภรณ์ 081 449 7479